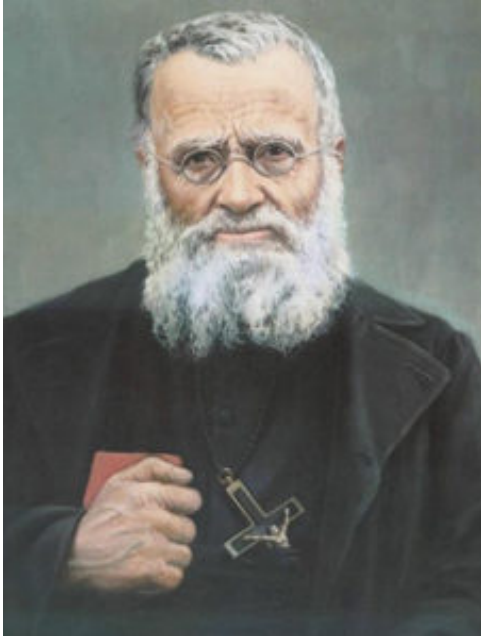

Ігор Бриндак

Слово, винесене у заголовок, походить із мови південно-африканського племені басуто. Буквально воно означає «батько чудес». Так басуто назвали католицького місіонера блаженного Жана Жозефа Жерарда.

Хто був цей чоловік і чому африканці дали йому таку назву? Відповідь - у публікації.ÂÂÂ Жан Жозеф Жерард народився 12 березня 1831 року у французькому селі Буксере-ау-Шане (провінція Лотарингія). Він походив із селянської родини. З дитинства мріяв стати священиком. У 20 років вступив до чернечого чину Облатів Непорочної Діви Марії. У 1853 році був скерований у Південну Африку.

З 1862 року почав провадити місії серед племені басуто, представники якого жили на території сучасних Південно-Африканської Республіки і Лесото. Зробив перший переклад Святого Письма мовою цього народу, правда - не повного, а лише Євангелія від Святого Луки.ÂÂÂ Для басуто отець Жерард не тільки проповідував християнство, але й був захисником від усіляких переслідувань. Особливо це проявилось під час англо-бурської війни (1899-1902). За таку, власне, благодійну і миротворчу діяльність вождь Мошо Ешо оголосив отця Жерарда почесним басуто. Останні роки свого життя місіонер багато хворів і був фактично паралізований. Упокоївся 29 травня 1914 року в містечку Рома (сучасне Лесото). Там і похований. 15 вересня 1988 року під час візиту до Лесото Папа святий Іван Павло II проголосив отця Жана Жозефа Жерарда блаженным.

Невідомо, коли саме отцю Жерарду дали назву Рамеглоло. Однак слід мати на увазі, що спочатку це не було пов'язано з якимись надприродними явищами. Просто в часі своїх подорожей місіонер неодноразово потрапляв у різні небезпечні ситуації і завжди виходив із них цілим та неушкодженим. Тому його басуто й назвали «батьком чудес» (див. https://pl.wikipedia.org/wiki/jozef_gerard).

Згодом виявилось, що в житті отця Жерарда почали з'являтися справжні надприродні явища. Причому такі, що він навіть зумів переконати басуто відмовитися від послуг усіляких ворожбитів і шаманів. Як знаємо, навіть у наш час зробити це надзвичайно важко, а в XIX столітті, коли тубільці мали великий страх перед служителями їхньої старої релігії, це було майже неможливо. І повірили люди отцю Жерарду тільки тому, що наочно бачили: він має набагато більшу силу, ніж усі їхні шамани.

Про усі незвичні явища з життя отця Жерарда в одній статті розповісти не вдасться, але про одне з них варто згадати. Бодай через те, що воно відбулося на очах свідків, які пізніше зробили зізнання перед церковною комісією. Свідчення вони давали тоді, коли вже були християнами. Це означає, що їхні слова були затверджені присягою, і це надає їм особливої ваги. А тепер - безпосередні слова цих людей.

Отож - свідок Пауль Мабатона: «Мене звуть Мабатона, син Петеросі і Табіти. Народжений 1878 року в Рома. Охрестили мене, коли мені було сорок сім років. Хочу розповісти про воскресіння мого старшого брата Азаріаса, який помер 31 серпня 1902 року. Всі події я бачив на власні очі. Так само на власні вуха я чув усе, але не все розумів, про що говорять, бо я був поганином. Факт воскресіння мого брата вплинув на мене так глибоко, що я пам'ятаю про це й сьогодні. Він хворів на груди. Тієї ночі ми не спали. Рано-вранці наймолодший брат Грегори поїхав конем до Рома, до отця Жерарда, щоб той прийшов до брата. Я пішов у Мокено, щоб купити чай і цукор. Коли я повернувся, то Азаріас був уже мертвий, справді мертвий, так, як інші, які вмирають і ми їх хоронимо. Про це у мене не було найменших сумнівів. Я доторкнувся до його тіла, воно було студене. Грегори прийшов разом з отцем Жерардом. Коли Грегори сказав, що брат Азаріас помер, отець йому відповів: "Азаріас мене кликав, він не сміє відійти, не поговоривши зі мною". Коли отець прийшов, я разом з іншими людьми стояв надворі. Староста села підтвердив, що Азаріас мертвий. Я зайшов з ним поговорити, - сказав отець. - Ми зайшли в кімнату. Він двічі звернувся до брата. Після третього разу мертвий почав рухатися. Отець до нього промовив так: "Азаріасе, я був здивований, що ти відходиш раніше, ніж я прийду. Ми будемо разом говорити, потім я дам тобі святості (мається на увазі Святі Тайни - прим. І. Б.)" Після їх надання він сказав: "Тепер вже можеш вийти на шлях, але не забудь там про мене, де йдеш". Брата мого похоронили 1 вересня 1902 року. Це було в понеділок"» (цит. за книгою Вільгельма Шамоні і Карла Бесслера «Перлини із життя святих» // Львів : «Місіонер»; 1996, стор. 178-179).

Наступний свідок - Патріція Летсе Мошеш: «Хочу засвідчити чудо отця Жерарда, яке я бачила на власні очі. Моїм єдиним задумом є сказати повну правду в ім'я великої пошани до Бога. Чудо відбулося наприкінці серпня 1902 року. Азаріас Мабатона мав тридцять

років, і у нього було двоє дітей. Десь рік він хворів на легені, кашляв кров'ю і жив у місті Мок Гок Гонт за кілька кілометрів від містечка Рома. У кінці серпня він помер. У годину смерті я була в його домі. Далі зі мною була моя старша сестра Леонія, дружина померлого, Анжела Мамат Себет Себе, Еусебія Мнуелі, мати Дезіре, із чоловіків - Паулюс, брат Азаріаса, Йозеф Ариматеа і Філіп. Останні всі родичі померлого. Інших не пам'ятаю. Після сходу сонця Азаріас помер. Еусебія закрила йому очі і підв'язала хусточкою підборіддя. Згідно з тамтешнім звичаєм покликали всіх членів сім'ї ... Грегори Мабатона на коні поїхав до отця Жерарда ще вночі, бо померлий просив його ввечері, щоб він до нього прийшов... Не знаю, чи Грегори дійшов аж до містечка Рома, чи вони зустрілися в дорозі, але точно знаю, що прийшли разом десь через дві-три години. Я чула, як перед входом у кімнату отець сказав: "Азаріасе, бачиш, я вже йду". У кімнаті було тихо. Біля дверей отець повторив: Азаріасе, дитино моя, встань, щоб ми змогли поговорити. З жахом ми поглянули одна на одну, і Еусебія зашепотіла: "Що, власне, хоче цей отець, адже йому було сказано, що Азаріас помер?" Отець Жерард увійшов до кімнати. Всі вступили в нього погляд. У руках він ніс Найсвятішу Святість вівтарну. Подивився на мертвого, клякнув на коліна і почав молитися. Ми увесь час дивилися на померлого. І тут він почав рухатися. Еусебія зняла хусточку з бороди, і отець втретє звернувся до нього: "Азаріасе, я прийшов до тебе, говори". Азаріас відповідає: "Я тут, отче". Еусебія зашепотіла: "Чи справді встає мій брат із мертвих". Азаріас повів очима і не сказав ані слова. Потім отець післав нас усіх надвір, щоб могли вислухати його сповідь. За деякий час він покликав нас, щоб ми зайшли в кімнату. Поки він давав йому Святе Причастя й останнє помазання, ми молилися. Потім звернувся до родини і сказав кілька слів, підкреслюючи те, що Господь Бог або може взяти Азаріаса до себе, або залишити тут, на землі. Хай буде воля Його! Потім відійшов. Як тільки отець залишив дім, Азаріас покривалом закрив собі обличчя, трохи пізніше Еусебія зняла покривало, і ми переконалися, що він мертвий» (там же, стор. 175-177).

Нарешті - ще одне свідоцтво: «Мене звать Гелена Мабатона, я дружина Кефаса Манасі. Моїм батьком був Азаріас, якого отець Жерард воскресив. Моя мати - Леонія. Я народилася 1894 року в Рома. Мене хрестили ще в дитинстві. Я кажу правду про те, що відбулося. Сталося велике чудо, яке здійснив слуга Божий, що дало можливість батькові прийняти Святе Причастя. В часі воскресіння мого батька мені було вісім років... Ми, діти, не змогли бути в приміщенні, де лежить мертвий. Усі подробиці я знаю від своєї матері» (там же, стор. 177).

Такі довгі свідоцтва тут наведені заради того, щоб було зрозуміло: інформацію про чудо отця Жерарда відомо не з того джерела, яке в народі називають «одна бабця сказала», а з розповідей реальних свідків - родичів чоловіка, якого священник воскресив із мертвих. Хтось із скептиків, можливо, скаже, що це міг бути летаргічний сон. Але, по-перше, як зауважив брат покійного, тіло Азаріаса уже було холодне. А по-друге, як зрозуміти, що цей «летаргічний сон» перервався саме на слова священника, а не когось іншого?

Звернімо увагу на самі розповіді свідків, узяті з документів беатифікаційного процесу. Як бачимо, у них чітко розрізнено, хто бачив чудо безпосередньо, а хто тільки чув про нього. Такою, власне, є вимога для проведення подібних процесів. Отож, як бачимо, назву Рамеглоло, яку дали отцеві Жерарду представники племені басуто, він виправдав.

Роздумаймо над тим, що повчального є в цьому чудесному випадку. Передусім він нас навчає, наскільки важливими є Святі Тайни: Покаяння, Євхаристія і Єлеопомазання. Адже чудо звершив не священик, а Бог за його молитвами. І зробив це саме заради того, щоб Азаріас Мабатона зміг висповідатися, а пізніше прийняти Святе Причастя і Єлеопомазання. Іноді люди запитують, чому вони повинні розповідати про свої гріхи священикові. Хіба не можу покаятись перед Богом безпосередньо? Але, як бачимо, у Бога на ці речі є зовсім інший погляд. Друга наука: люди, які знали отця Жерарда, пригадували, що «дари милостей і чудес він приписував Матері Божій» (там же, стор. 175). Зрозуміло, не в тому значенні, що Богородиця безпосередньо робить чудо, а що випрошує їх для нас у свого Сина. Пригадаймо також, що монаший орден, у який вступив отець Жерард, називався Облати Непорочної Діви Марії. А це означає, що те почитання Богородиці, яке існує в Церкві, не є ніяким забобоном чи ідолопоклонством, як дехто вважає, а річчю, яку Бог схвалює. Ну і, нарешті, ця історія демонструє, як сповнюються євангельські слова: «Хто в мене вірує, той такі самі діла робитиме, що їх я роблю, а й більші від них робитиме» (Йо. 14,12).

Як відомо, період Великого Посту - це час, коли Церква закликає всіх вірних більше застановлятися над духовними речами та підготовлятися до Таїнства Покаяння. Описане вище подвижницьке життя Жана Жозефа Жерарда та здійснене ним чудо переконує нас у надзвичайній важливості сповіді. Зробімо з цього належні висновки, і тоді отримаємо відповідні плоди.

Ігор БРИНДАК, Рамеглоло // Жива Вода №3 2019